

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Opellik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

100. szám.

Brassó, Kedd, augusztus 31-én.

II. évfolyam 1886.

Brassó, augusztus 31.

— Két czikk. —

I.

Mikor egy állam egy más állammal, és egy nemzet a másikkal háboruban áll, nincs és nem lehet fontosabb kérdés, melylyel a sajtónak foglalkozni kell, mint ezen háboru. És ez természetes is.

Minden háboru, legyen az fegyveres, vagy fegyvertelen, kisebb-nagyobb mértékben veszélyezteti a társadalmat és annak érdekeit, ha nem egészben, de bizonyára részben és ezen veszélyeztetés megszüntetése érdekében dolgozunk kell minden nap, minden perczen, mindaddig, míg ezen veszély megszűnt, elenyészett; és ezen munkát a sajtónak kötelessége első sorban élesztetni, fenntartani és fokozni, mert csak ez képes az egyeseket ép úgy, mint az egész társadalmat, folytonos ébrentartásával megóvni attól, hogy a közöny, az apathia hatalmába ne kerítse; az apathia pedig legbiztosabb és legveszedelmesebb fegyvere és társa ellenségünknek háboru esetén.

A Romániával szemben kitört vámháboru ma már állandó jelleget öltött és a mint viszonyok mutatkoznak, kétségfeletti, hogy ezen vámháboru legalább egy évig, ha nem tovább, el fog tartani és épen, mert ezen háboru évekig eltarthat és mert a vámháboru csendesen, zajtalanul szokott lefolyni és zajtalanul is szedi áldozatait, minden alkalmat meg kell ragadnunk, hogy ezen háboru esélyeiről, lehető áldozatairól és a szükséges teendőkről írjunk és beszéljünk; mert ha ezt nem tesszük, ismerve természetünket, mely gyorsan lelkesül, de gyorsan le is hül, rövid idő alatt oda jutunk, hogy a vámháboru napról-napra mindinkább fogja szedni áldozatait és a társadalom összetett kézzel fogja nézni, hogy hogyan pusztulunk.

Es legkivált nekünk erdélyieknek, kik közvetlenül érdekelve, mert sujtva vagyunk a vámháboru által, nekünk már önfentartásunk érdekében százszorosán több kötelességünk mindent elkövetni, hogy a vámháboru által előidézett országos csapásra az ország figyelmét felhívjuk és a nyomor enyhítése érdekében folyton működjünk. Itt egyes ember e tekintetben keveset tehet, de igenis sokat tehet a társadalom és különösen sokat tehetnek és kell hogy tegyenek, mert kötelességük, azon egy-letek, melyeknek az ipar és kereskedelem fi-

gyelemmel kísérése és fejlesztése első sorban hivatása és ezek a kereskedelmi és iparkamárák és az iparos-egyletek.

Ez idő szerint, habár a vámháboru már 3 hó óta szedi áldozatait itt Brassóban, mely a vámháboru által leginkább van sujtva, a brassói ipar- és kereskedelmi egylet az, mely leginkább tűnik fel ezen irányban munkásságával és az a társadalom elismerésére méltán számíthat is; de hogy a kereskedelmi és iparkamara, melynek kizárólag hivatása a kereskedelem és ipar emelése érdekében eljárni és mely ezért a kereskedők és iparosok adó-filléreiből tartatik fenn, miért nem adott még magáról életjelt, ezt igazán nem értjük és csodálkozunk azon, hogy hogyan nem követi legalább a kolozsvári ipar- és kereskedelmi kamara példáját.

Az itteni iparegylet (Gewerbeverein) szász polgártársaink által az utóbbi napokban megtartott nemzeti ünnepélyességek ötletéből egy helyi iparkiallítást rendezett, mely várakozásunkon felül sikerült és mely az érintett egy-letnek valóban becsületére is válik.

Egyet azonban fájlnunk kell és ez az, hogy a Gewerbeverein, ha már a kiállítást rendezte s rendezte azt az ipar érdekében és azért, hogy a vámháboru által sujtott iparcikkeket szélesebb körben megismertetvén, azoknak benn a hazában piacot teremtsen, — miért mulasztotta el legalább az országban lévő kereskedelmi és iparkamarákat meghívni, melyek leginkább érdeklődtek volna és melyek bizonyára ha másként nem, legalább kiküldöttek által képviseltették volna magukat és mindenestre nagyban hozzájárultak volna ahhoz, hogy iparcikkeinket benn a hazában saját területükön meghonosítsák fogyasztó piacok megteremtése által.

Hogy szász polgártársaink az általuk, illetve egyleteik által rendezett, különben igen sikerült és némely részleteiben valóban lélekemelő ünnepélyességeikhez más magyar egyleteket és különösen az írók és művészek egyletét Budapestről, melynek meghívása iránt kísérlet is tétetett egyesek által, de még csak a helybeli magyar egyleteket is meg nem hívták (de még a helyi magyar sajtót sem. Szerk.), ezt még menthetni azzal, hogy ezen ünnepélyességek kiválólag és ugyyszólva kizárólag nemzeti ünnepélyeknek tekintetnek szász pol-

gártársaink által, melyeket ők csak egymás között és egymással élvezni akarnak, s menthetni azzal, hogy azok, kik Heidelberg, München és Berlinben hangulatot keltettek évek hosszú során át úzótt mesterkedésükkel, itthon magukat csak meg nem hazudtolhatják; de hogy a Gewerbeverein a nem nemzeti iparkiallításra miért nem hívta meg az érdekelt egyleteket hivatalból, — ezt igazán fel nem foghatjuk.

Hallottuk, hogy az ok tán az volna, hogy ha meghívtak volna az egyleteket, azokat ellátni nem lehetett volna; de ezen okot komolyan nem vehetjük, mert ha szász polgártársaink a meghívott szász testvéreket elláthatták, kik körülbelül 5—600-an lehettek, bizony egy-két magyar ember még itt — ha másutt nem, a magyar lakosságnál is — elszállásoltathattott volna.

A bolgár államcsiny képezi még mindig a legfontosabb politikai eseményt, de a helyzetről tiszta képet nyújtani a különböző verziók miatt nem lehet. Itt közöljük az újabb érkezett híreket:

Berlinbe érkezett jelentések szerint bolgár körökben arról beszélnek, hogy a bolgár események talán lehetővé fogják tenni, hogy a czár kibéküljön Sándor fejedelemmel, Magas helyről felszólított Sándor fejedelem, hogy haladéktalanul térjen vissza Szófiába.

Lemberg, aug. 28. Battenberg Lajos herceg ma reggel ide érkezett. Miután a fejedelem hosszasan értekezett vele, elhatározta, hogy azonnal visszatér Szófiába, a hova ma délután két óraker utazik.

Widdinből jelentik, hogy az esetre, ha Oroszország és a többi hatalmak Sándor fejedelmet megakadályozzák a visszatérésben, pártja ki fogja kiáltani a köztársaságot.

Battenbergi Lajos herceg csütörtökön délben Boroszlóba utazott, miután előbb Homburgban hosszasan értekezett a walesi herceggel, ki azt tanácsolta, hogy a fejedelem rögtön térjen vissza Szófiába. A romániai király élénk részt vesz az eseményekben és szakadatlan távirati összeköttetésben áll a fejedelem családjával.

A fejedelem holnap reggel hat óraker érkezik Bukarestbe, és innen mástól órai tartózkodás után direkt Gyurgyevóba utazik. Gyurgyevóban számos küldöttség várakozik rá, melyek őt a nép és a hadsereg nevében visszatérésre szólítják föl.

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

A négy vágás.*)

Keletre néz a király, és a kard
Megvillan, mit erős jobbában tart.
Kelet népe valál te, oh magyar!
Ébren légy, ha onnan jó a vihar!

Délre tekint a király, és kezén
Újra villan a kard, tapos a mén.
Ha majd arról, forró napok után,
Közleg a vész, int: védjük szent hazánk!

Nyugatra néz a király; arra vág
A villogó aczél. Népem! hazád
Ha majd onnan hűvös szél lengi be,
Szedg eszélyed s hő kebled ellene.

Északra pillant a király s megint
Villan a kard, fellegek tüzekint.
Ha onnan majd a harcvihar sivít,
Küzd bátran le annak rém-árnyait!

Bartha Károly.

Levél Amerikából.

New-York, 1886. aug. 15.

A világ másik részén élő emberiségnek, s így drága hazánkban lakó honfitársainknak furcsa fogalmuk lehet Amerikáról, ha kész igazságnak vesszük azon furcsábbnál-furcsább, hihetetlen híreket, melyek az európai lapokban tálatatnak fel a hiszékeny olvasó elé. Csak nemrég azt olvastam az európai lapokból, hogy Field Cyrus egyik szobájának falai és menyezete osztrák értékű bankjegyekkel van kirakva; majd azon új divatról értesültem, hogy Amerikában a gazdag kopasz emberek fejük hajatlan részére tájképeket festenek, sőt azon legujabb szokásról is azokból vettem tudomást, hogy az amerikai hölgyeknek, czukorba főzött virágok (rózsa, szekfü stb.) szirmai kedvenc csemegéjük, s az ingyenczek mesés összeget fizetnek e nyalánságért. Nagyon szép dolog az az alaposág, hanem azért bátran a Tissot-iádák közé sorozhatók ez alaptalan hírek. Amerika népe nem olyan hóbortos, mint minőnek azt a régi világban tartják s e szélnek eresztett kacskák valamely felsőfolt agy fantáziájának szörny-szülöttei. A műveltség, haladás és jólét tekintetében az újvilág nemcsak, hogy elérte, hanem messze tulszárnyalta Európát; úgy ipar, mint kereskedelem szempontjából óriási haladást tett a lezajlott polgárháboru óta, mert nagy benne a vállalkozási szellem, munkakedv és kitartás. Egy jó eszme tökévé teremté-

seért nincs áldozat, mit meg ne hozna, elkölt százezreket azon remény fejében, hogy ez milliókat fog behozni. Csak egy példát említek fel.

Alig két éve, hogy feltalálták a szt.-Jakab olaját, mely állítólag eredménnyel gyógyítja a közsévynt és csuzos bántalmakat. A feltaláló tönkrement, mert kis vagyonát hirdetésekre költé, a mely mit sem jövedelmezett, végre sikerült vállalatához néhány gazdag embert szerezni társul s megkezdődött a hadjárat; uton-utfélen, hajó-állomásokon, lovasuti kocsikban, vaspályán, azok indóházain, egy szóval mindenütt szt.-Jakab alakjával és hirdetésével találkozott az ember, a lapok hasábos leírásokat hoztak elbeszélés alakjában ez olaj esoda erejéről, s a közönségbe beleveretett azon hit, hogy e szer csalhatatlan, és ime az üzlet virággzik az ablakon kihajtott százezerek vissza jöttek kamatos- tul s ma már nemcsak amerikai — hanem hazai lapokban is ott látom tündökölni a szt. Jakab olaj hirdetését.

Évekkel előbb Lorillard szegény szivarkészítő volt, szerencsétlenségére egy burnót talált fel, melyet ismerősei s barátai kitünőnek mondtak, azonban nem volt pénze azt forgalomba hozni; hogy magán segítsem kölcsönt vett üzletére s barátaitól is kapván segélyt, hirdetni kezdé; hónapokig hirdeté és senki sem jött azt keresni, már utolsó centje oda volt s kétségbe- esetten nézett a jövőbe, midőn azon eszme villant meg

*) Ezen költeménynek érdekes történeti háttére van. 1867. júl. 8-án néhai Wächter Frigyes az akkori fiatal szász párttal majális rendezett a Hontérus-téren. Ez alkalommal szavalt el szerző e költemény.

Középkereskedelmi és ipariskola.

A mult tanévben a közoktatásügyi miniszter középkereskedelmi és ipariskolát állított fel városunkban. Pótolt vele egy szükségletet, melyben régen szenvedett városunk.

Kifejlett kereskedelmi és iparviszonyaink dacára hiányzott a kereskedői és iparos elem részére egy szakiskola, a mely tisztán ezen két életpályának álljon szolgálatában.

E hiány miatt sok ifju tereltetett oly pályákra, melyekhez semmi kedvök és még kevesebb hivatásuk volt; ennek határozottan része van abban, hogy ifjaink közül oly kevesen szánták el magukat különösen az iparos pályára.

Már pedig Magyarország materiális fejlődésének ma már egyik alapfeltétele az ipar és kereskedelem. A kettő egymásba foly s egymással kapcsolatos. Azonban korántsem elég, ha van is iparos osztályunk, de nincs meg a kellő műveltsége. Ipar és kereskedelem lendületet csak úgy vehet, biztosan csak úgy fejlődhetik, ha van művelt, tanult, kellően képezett iparos és kereskedő osztályunk, a mely képes legyen életpályáját helyesen felfogni.

Ezen szükséges segítő, a kormány meghozta azon áldozatot Brassónak, hogy állított középkereskedelmi és ipariskolákat. Mindkét intézet a középiskola jellegével bír. Hogy hivatása magaslatán áll, azt ma felesleges mondanunk, — volt alkalmunk már több ízben írni róla s jól megérdemlett dicséretünknek kifejezést adni. Ma sem mondhatnánk mást.

Ezen iskolák az első tanévben a kezdet nehézségeivel küzdöttek. Szervezetük kezdetleges, ideiglenes volt, — tanerői csak óraadók, — szóval nélkülözték azon jelleget, mely hivatásuknak, fontosságuknak megfelelne.

Már a második tanévre megváltozik ez is. Az iskola teljesen szerveztetik, a szó legszorosabb értelmében középiskolák lesznek, — teljesen önálló szervezettel.

A közoktatási miniszter már kinevezte az erőket s nekünk úgy e felett, mint a kinevezettek személye felett van okunk örüdeni.

A kinevezések következők: Mindkét intézet rendes igazgatójává Orbán Ferencz, a ki egyszersmind ideigl. megbízott a polgári fiu- és leányiskola s elemi iskolák vezetésével. — A vegytan és természetrajz rendes tanárává Jakab Géza (Pancsováról), a számtan és ábrázoló mértan rendes tanárává Mally Nándor, a szabadkézi rajz rendes tanárává Raidel Sándor, a földrajz és természetrajz rendes tanárává Dániel György, a számtan és természettan s tanárává Schuller János és az ipariskolához faipar-tanítónak Siklody István. A többi tantárgy óraadókkal fog betöltetni.

A tanerők jól vannak választva és részünkről üdvözljük őket. Különösen és első sorban azonban üdvözljük Orbán Ferencz igazgató urat ezen új és előbbinél diszesebb állásában.

Üdvözljük őt, mert kinevezésében elismerését látjuk a rég kiérdemelt jutalomnak. Orbán Ferencz igazgató ur magyarságunk kulturális életében több egy évtizedénél nemcsak tevékeny, hanem vezérlő szerepet

agyanban, hogy összegyűjti barátait s még egy sziveségre kéri őket, meg is tevé. Másnap ezek sorba jarták a szivararudákat egyenkint s mindenikben Lorillard-féle burnótot kértek, persze az sehol sem volt kapható, az árusító más fajtát kínált, nekik nem kellett. Ez a sok kérdezősködés felhívta a kereskedők figyelmét s utána nézvé a hirdetésnek, tömeges megrendeléseket tettek.

A burnót valóban jó volt, forgalomba jött s ma Lorillard milliók ura, versenypárpái a leghiresebbek, házainak számát ő maga sem tudja. Tagadhatatlan, hogy az amerikai fufangos, hanem e mellett szorgalmas, munkás és áldozatkész.

Azt hiszem, hogy az itteni viszonyokban kívül nem lesz érdektelen itt lakó hazánkfiáról is közölni egyet-mást. Ezuttal a new-yorki magyarságról írok csak s időközönként sorát ejtem az Amerikában szét-szórva élő honfitársainkat és egyenkint is társulataikban bemutatni.

New-Yorkban van legalább 20—25 ezernyi magyarságból származó lakos, s van vagy 40 együletünk, ez egyletek közül a „Magyar egylet“ (melyet a szabadságharc menekültjei alapítottak) — s melynek első elnöke Perczel Miklós, most Baranyamegye főispánja s főrendiházi tag — első alelnöke Makk József honhédtüzer ezredes, a komáromi hős, első jegyzője Rózsafi Mátyás, a 48-iki komáromi lapok szerkesztője Kossuth bizalmas embere, most ügyvéd Washingtonban.

(Vége következik.)

is vitt, a kit tisztelünk, szeretünk mindannyian s örvendünk mindannyian, hogy ezen fontos állásra épen ő lett kiszemelve.

Üdvözljük őt és reméljük, hogy az ő szakavatott vezetésének sikerülni fog ezen két intézetet arra a színvonalra emelni, melyen azoknak állani kell. Adja isten, hogy úgy legyen!

Román lapszemle.

A n.-szebeni „Tribuna“ rossz máju hőbortja nekusztította a Dimbovieza melletti lapokat a magyaroknak Buda vára visszafoglalásának két százados ünnepeye alakalmából. Járja a hőbortos vezércikk még franczia nyelven is, hogy azok a magyarok, a kik románul nem tudnak, tehát francziául értsék meg Bukurestből, miszerint olyan náció nem volt Európában, mint a magyar. Adjuk meg mi is az elsőseget s halljuk, milyen náció volt a roumaine a jelzett századok alatt. „Ezek a Roumainek századokon át sakkban tartották a győzedelmes szultánokat s a nélkül, hogy a roumainokat meghódították, alávetették volna, ők capitulációkat kötöttek a törökökkel, melyek által hazájuk önállóságát megtartották.“ Erre illik aztán isten igazában az az oláh példabeszéd, mely így szól: „A cigány dicséri pörölyét.“ A történelem lapjain meg van örökítve, hogy a nikápolyi, a várnai, a rigómezei nagy és döntő ütközetekben megjelentek az oláhországi csapatok is, mint segédcapatocskák, de az is meg van örökítve hogy az ütközet hevében, mikor állani kellett volna az utolsó emberig, sarkon fordultak, ott hagyták a keresztyéneket és átcsaptak a törökökhöz.

Ilyen eredménye lett a Zsigmond magyar király és Miresa oláhországi vajda között épen itt Brassóban 1395-ben kötött szövetségnek. Hunyadi Jánost, Magyarország kormányzóját a várnai 1444-iki ütközet után az oláhországi vóda épen elfogta, midőn a veszett csata után a Dunán átjőve, Oláhországon át akart valószínűleg Hunyad várába visszatérni; a miért Hunyadi e hü (?) szövetséget más évben a vajdaságból kiüzte. Természetes, hogy az ilyen történeti adatokat ma nem látják s ha látni kell, úgy elcsavarják, hogy ezek az áruló vódák valóságos fél római Istenek, ország-világra szóló államférfiak és hadvezérek.

Eltűr ez az istenadta papiros mindenféle tintát és nyomda-festéket, melylyel be van bizonyítva, hogy Oláhországot, bár közelebb feküdt Sztambulhoz, soha sem hódította meg a török, autonom ország volt az mindig, mióta Traján oda telepítette a római győzhetetlen légiókat. Természetes, hogy okos ember előtt neveltséges ez a hányaveti parasztkérkedés; de szentül hiszi ezt az iskolás gyermek, mert a domnu dászkel mondotta. Nincs s nem is lehet ellenünk, hogy a történelemből hazaszeretetre tanítsák az ifjúságot; de hát erre nem szükséges a történelmet meghamisítani, azokat a vajdákat a kik a keresztyén sergeket Nikápolynál, Várnánál, Rigómezőn cserbe hagyták, ezen árulásukért dicsőíteni.

De ez is jellemző. Még jellemzőbb, hogy Oláhország és Moldova mindig önálló országok voltak, a keresztyénségért vértettek, de a magyarok a keresztyénség ellenségével tartották századokon át s így Budavárának visszavételét még csak nem is ünnepelehetnék, hiszen a keresztyén táborban csak 3800 magyar volt, a többi mind a török táborban.

De ne siessünk. Dicsérjük még a rumunokat s csak azután lássuk ezeket a szegény magyarokat. Engedelmet kérünk, de nem vagyunk hajlandók azon vóda sirjára koszorút tűzni, azért, hogy Tirgovisten egy csűrben több száz brassói szász kereskedőt és iparost elevenen megégetett.

Ezek csak nem voltak törökök. Hát azok, kiket ugyan ez a vajda itt a Barcaságban huzatott karóba? Dicsőítsék az ilyen vódákat a rumun történetirők. Dicsőítsék Stefan cel Mare-nak és Mihaiu Vitézunak román-magyar-lengyel-serb gyűlevész sergeikkel vívott győzelmeiket.

Ott Moldovában Mátyás magyar királyon, a lengyeleken itt nálunk Báthory Endrén és Székely Mózesen, Báthory Gáboron mindig nagyszámu magyar csapatokkal harcoltak keresztyének ellen jó pénzért. Hagyjuk tehát e törökverő hős vajdákat s lássuk egy közelebbi szemlénkben, hogy tulajdonképen mi a bajuk és panaszuk a budapesti történelmi kiállítás alakalmából a bukuresti vezérczikkezőknek.

Czenkalji.

A brassói ipar.

A „Brassói kereskedelmi és iparegyület“ kérvényezése alapján, mint annak idején említettük volt, a közlekedési miniszter különféle szállítási kedvezményeket engedélyezett.

Tekintettel azonban, hogy ezen kedvezmények

még nem kielégítő s ezek mellett iparunk versenyképessége még nincs előmozdítva, az egylet választmánya újabb előterjesztést tett a közlekedési miniszterhez, melyet — ígéretünkhez képest — teljes szövegben közlünk.

A felirat következő:

Nagyméltóságú Közmunka- s Közlekedési magy. kir. Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Mély köszönettel s hálával fogadva nagyméltóságodnak idei július 31-éről kelt 26455. számú magas leiratát, engedje meg nagyméltóságos miniszter ur, kegyelmes urunk, hogy erre vonatkozólag egy alázatos előterjesztést tegyünk s kérjük annak kegyes figyelembe vételét.

Választmányunk f. hó 12-én tartott ülésében véden tárgyalás alá az érintett magas leiratot s midőn egyrészt köszönetet szavazott nagyméltóságodnak nagybecsű jóakarataért, ugyanekkor utasította alulírottakat alábbi szellemben kérelmezni nagyméltóságodnál.

Első tiszteletteljes kérvényünk alapján kegyes volt nagyméltóságod a nyersanyagok magában az országban való beszerzésének előmozdítására megengedni, hogy 350 klm. és ezentuli távolságokról erdélyi állomásokra szállítandó gabona s kukoricza küldemények részére a jelenlegi díjszabályszerű illeték 30%-a leengedtessek.

Lehet, nagyméltóságos ur, hogy a kedvezmény elegendő Kolozsvárnak, vagy egyéb, a romániai határszéltől távolabb eső városoknak. Ámde nem elegendő Brassónak. A mi malmaink gabonaszükségleteiket eddig nagybárá Romániából fedezték, a mi a közelségnél fogva igen olcsón jutott, annyira, hogy ezáltal malmaink teljes versenyképességet értek el. Magyarországról csak vajmi kevés gabona jött hozzánk. A kitört vámháboru következtében immár nem vásárolhatunk Romániából, hanem kénytelenítettünk itt, az országban fedezni szükségleteinket. Ámde ez nem történik 350 klm.-nél távolabb eső vidékekről, hanem legtöbnyire közelebb eső vidékekről, t. i. többnyire az erdélyi állomásokról.

Már ezen szempontból is reánk nézve nem mondható előnyösnek az engedélyezett ármérséklés. Másrészt azonban azért nem kielégítő, mert ezen kedvezményben ép úgy részesülvén Kolozsvár, Szeben s többi állomások, azok — közelebb lévén a feladó állomáshoz, a nyersanyag szállítása nekik annyival olcsóbbra jő, a mennyivel közelebb esnek ők Brassónál. Így ha Kolozsvár esetleg 360 kilométernyi távolságra szóló szállítmányi díjt fizet, akkor Nagy-Szeben fizet ugyanazon feladó állomástól 558 kilométert, míg Brassó 736 kilométert. Tehát Brassó malomtulajdonosai ennyivel drágábban kapják a gabonát, szeszgyárai pedig annyival drágábban a kukoricát.

Nagyméltóságod ezen kegyes intézkedése tehát két szempontból nem segíthet a brassói malmokon és szeszgyárok. Először mert 350 kilométernél távolabb eső vidékekről nem igen hozunk nyersanyagot, tehát ez minket nem is érint s másodsor, mert Brassó ez esetben sem tudna versenyezni Kolozsvárral és Szebennel, minthogy ezek a nyerstermék ide- s a kész áru elszállításánál velünk szemben külön-külön 331 (tehát oda-vissza 662) illetőleg 133 (oda s vissza 266) kilom.-nek megfelelő szállítási díjjal vannak előnyben. Ámde feltéve, hogy igénybe vehetnők a 30 százalékos kedvezményt, ez esetben is kárban maradnánk. Idei 101. szám alatt, f. évi július 1-én kelt alázatos kérvényünkhöz csatoltunk volt egy összehasonlító statisztikai táblázatot, melyből kitűnt, hogy nyersterméknek Romániából Brassóba szállítva átlag 42 százalékkal olcsóbbra jönnek nekünk, mintha azokat a m. kir. államvasutakon kellene ide szállítani. Tehát dacára a 30 százalékos szállítási kedvezménynek, a gyáros még mindig 12 százalékos veszít (s ugyanannyit a kész áru elszállításában), a mit pedig a mi terményeink meg nem bírnak.

Az erdélyrészi és speciáliter brassói petroleum-finomító gyáraknak is volt kegyes nagyméltóságod tetemes kedvezményeket biztosítani s adni, nevezetesen hogy az orosz és amerikai nyerspetroleumnak Fiumén át történendő ideszállítására a gyártulajdonosoknak nem jó többbe, mint eddig a romániai nyerspetroleum.

Másrészt kegyeskedett nagyméltóságod a finomított petroleumnak 700 kilométeren tul való távolságokra, Kassa, Miskolcz, Szerencs stb. állomásokra 30% kedvezményt engedélyezni.

Mindkét kedvezmény kézzel fogható bizonyosága annak, hogy nagyméltóságod csakugyan segíteni akar sanyaru helyzetünkön, a miért iparosaink a legnagyobb hálaára vannak kötelezve.

A kedvezmény első része, t. i. a nyersanyagok Fiumén át történendő ideszállítására — ily olcsó áron — rendkívül sokat segíthetett volna rajtunk, sőt képes lett volna hatalmas lendületet adni ezen iparágunk

minthogy ezen díjkezdmény mellett a románianál kétszerre jobb minőségű, orosz és amerikai nyersolajjal versenyképesek lettünk volna. Ámde petroleumfinomító gyáraink — azon reményben, hogy a vám-szerződés Romániával létrejő, tavasszal nagyobb mennyiségű romániai nyersolajra kötötték szerződéseket, melyek csak 1887. tavaszán fognak lejárni s így ezen adott kedvezmény reánk nézve elkésvén, gyáraink szemben a sok százalékot hozó orosz és amerikai nyersanyaggal, versenyképtelenné váltak a rosszabb s jóval kevesebb százalékot hozó romániai nyersanyag által.

A kedvezmény második része, tudniillik a 700 kilométeren túl való 30%-os szállítási kedvezmény, a mi petroleumgyárainkon épenséggel nem segíthet. Innen sem 700 klm., sem azon túl fekvő távolságokra finomított petroleum nem szállítatik.

Ily távolságu piacokon nemcsak a fiemei s budapesti gyárak, hanem a galicziaiak is sokkal olcsóbban jelenhetnek meg, mint azt mi tehetnők, sőt mi több, a budapesti és fiemei petroleumgyárak még az erdélyrészi piacokon is versenyeznek velünk, — mert ők több hozományu orosz és amerikai nyersanyagból termelnek, míg mi a kisebb hozományu, rosszabb romániai nyersanyagot használjuk fel.

Ezen verseny hatása a mi petroleumiparunkra eddig már nagyon is érzékenyen nyilvánult, iparunk felényinél többre hanyatlott. Különb ennek legjobb mértéké a fogyasztási adó, mely az utóbbi években tetemesen csökkent.

(Folytatása következik.)

Sirkövek a brassói fekete templomban.

„Ha ti hallgattok, a kövek fognak megszólalni.” Soha helyesebben nem lehetett alkalmazni a nagy mester ezen szavait, mint napjainkban a brassói ág. ev. ugynevezett fekete-templomban levő sirkövekre.

Mielőtt a sirkövek ismertetéséhez kezdenénk, sietünk megjegyezni, hogy valamint hazánk legtöbb városában, úgy Brassóban is az előkelő szász családok a múlt század végéig a templomban tették örök nyugalomra elhunyt kedveseik porait és azoknak emlékét részint alapítványokkal, részint poraik fölé helyezett sirkövekkel igyekeztek megörökíteni.

Kétséget sem szenved, hogy ezen sirkövek is sokat szenvedhettek az 1689. évi nagy égéskor, midőn a fekete templom mennyezete beszakadott volt. Azonban a templomban való temetkezést folytatták a nagy tűzvész után is. Midőn 1865-ben a torony alatti karzatot, a hol a nagy orgona áll, meg kellett nagyobbitani, 50 sirkövet részint a szentélybe temettek el, részint a templomban a torony, illetőleg a karzat alatt hagytak. A szentély alá helyezett sirkövek feliratait a derék Kamner akkori rajztanár, jelenleg botfalvi ev. lelkész lemásolta s azt hisszük, hogy a sirkövek rajzait, feliratait is nemsokára látni, olvasni fogjuk.

A torony alatti sirkövek 1865-től 1885-ig meg lehetős elhanyagolt állapotban voltak, de jelenleg a kiválóbbak nemcsak hogy a templom falába vannak elhelyezve, de úgy vannak helyre állítva, szinezve, mint eredetiben valának.

A belvárosi ág. ev. szász presbiterium ezen kegyeletének és áldozatkészségének eredménye nemcsak az, hogy e diszes sirkövek helyre vannak állítva s így a templomi látogatók által könnyen szemlélhetők, hanem az is, hogy a sirköveken levő domborművü mellképeket, czimereket, feliratokat a brassói ág. evang. közpöntanoda 1885/6. tanévi értesítőjében két táblán a feliratokkal együtt kiadta s ezekhez még az elhunytaknak rövid életrajzait is csatolta, melyeket Gusbeth Kristóf tanár igen sikerülten és tanulságosan irt meg.

Mint említettük, két táblán vannak a sirkövek elötüntetve. Az első táblán öt sirkő és ezek közül három sirkövön négy dombor férfi-mellkép látható, melyek közül kettő szinezve van. A második táblán hasonlólag öt sirkő, melyek közül egyen van három színes férfi-mellkép domboruan előállítva. Két táblán tehát összesen hét férfi mellképe szemlélhető, melyek közül öt szinezett.

Mind a hét férfi mellképe kiváló érdekekkel bír kulturtörténelmi tekintetben, s ha a mostani szász-nemzedék még sokáig hallgatott volna s a magyar állameszmének Zay képviselő által tolmácsa nem lett volna: úgy a kövek szólaltak volna meg, mondván: „reánk tekintetek s aztán olvassátok élettörténetünket.” Nincs ma egyetlen egy élő szász, a ki jobb szász lenne, mint voltak e férfiak, a ki jobban tudná szeretni szülő városát, fajbelieit, mint ők szerették, a kik a fajszeretetet a magyar haza szeretetével úgy tudták összhangzatba hozni, mint ők tették.

Mind a hét szász férfiú testén magyar dolmány, magyar mente, arcját mindegyiknek magyar szakáll köríti, ajkát magyar bajusz ékesíti, annyira, hogy a

mostani csoré ajku és borotvált állu unokák, ha e siriratokat nem olvashatnák, talán megesküdnének, hogy azok nem az ő őseik voltak, hanem a Bethlenek és Rákóczyak mellképei kerültek a brassói ág. evang. templomba.

De ezek a kövek beszélnek s pedig nemcsak pusztá, érthetetlen hangokon, hanem megdönthetetlen érvel hirdetik az unokáknak, hogy a szász faji szeretet mennyire összhangzásba hozható a magyar állameszmével, a magyar hazafisággal.

Hátha még olvassák ezen férfiak életrajzait, ha látják, hogy mennyire hangsúlyozták azok a magyar nyelvnek tudását a nem magyarajku honpolgárokra nézve, állítván, hogy annak tudása rájuk nézve nélkülözhetlen: lehetetlen, hogy kalapot ne emeljünk ezen magyar-szászok neveinek olvasására, mellképeiknek szemlélésére.

Ime ifjabb Drauth Simon az öreg Apafi Mihály fejedelem idejében a magyar nyelvet előbb M.-Vásársárhelytől, aztán N.-Enyeden tanulja!

Ide irom e derék, áldott emlékü magyar-szász hazafiak neveit s egyebekre nézve ajánlom a t. olvasónak a brassói szász gimnázium idei értesítőjét, melynél különbet még ez ideig nem olvashattunk.

A 2-ik kövön Hermann Mihály és Seuler Bertalan, a 3-ik sirkövön Albelius Simon, a 4-iken Rether András, a 7-iken a három Drauth, u. m. Drauth János, idősb Drauth Simon és ifjabb Drauth Simon

Az életrajzok részletes ismertetését átengedjük a brassói középtanodai tanári testületnek. Részünkről csak röviden, lapunk terének arányához képest szólhatunk e derék magyar-szászokról s egyuttal elismerésünket sietünk nyilvánítani úgy a brassó-belvárosi ág. ev. presbiteriumnak, valamint Gusbeth Kristóf tanárnak, kik azon sirkövek helyreállításával, ezen életrajzok kiadásával a hazai közművelődési történelem barátainak valóban kitünő szolgálatot tettek.

Koós Ferencz.

A kulturegylet közgyűlése.

Tegnapelőtt tartott meg Kolozsvárt az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület” első évi közgyűlése nagyszámu vendégek részvétele mellett, mely alkalommal a város diszesen fel volt lobogóva.

Tudósítasunk a közgyűlésről csak tegnap a délutáni órákban érkező, nem közölhetjük azt terjedelmesen, de szük terünkhöz képest egyelőre kivonatban nyújtjuk t. olvasóinknak a gyűlés lefolyásáról szóló referátát.

Szombaton a város már ünnepi diszben állott s Kolozsvár közönsége nagy számban tódult a pályaudvarhoz, hogy a különböző irányból érkező vendégeket fogadja s elszállásolja.

Ugyancsak szombaton délután 5 órakor a város-ház nagytermében tartott meg gróf Bethlen Gábor elnöklealatt a kulturegylet vidéki és ottani tagjai jelenlétében az előértekezlet, melynek lefolyása a következő volt:

Gr. Bethlen Gábor elnök az értekezletet d. u. 5 órakor nyitotta meg, jelezvén, hogy e gyűlés csak barátságos tanácskozás jellegével bír, és arra van hivatva, hogy a különböző nézetek kicserélése és lehető tisztázása által, a holnapi közgyűlés teendői megkönnyíttessenek. Határozatok most nem hozatnak, de a mai megállapodások talán lehetővé fogják tenni, hogy a közgyűlés csupán egyhangu határozatokat hozzon. — Elnök a mai értekezletre jegyzőnek Rieger Imrét ajánlja, mi helyesléssel elfogadtatik.

Sándor József titkár előterjeszti a közgyűlés tárgysorozatát, melyet a választmány a szombat délelőtti ülésen állapított meg. A sorrend a következő:

1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1886. aug. 31-én tartott közgyűlés j.-könyvének felolvasása. 3. Kandidáló bizottság kiküldése. 4. Jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tag kiküldése. 5. Titkár jelentése a vál. működéséről és az egyesület életéről. 6. Az ig. vál. indítványai: a) hogy az ig. vál.-nak adott indemnity a jövő évi közgyűlésig meghosszabbíttassék, b) hogy a közpöntba befolyó mindennemű pénzek f. év végeig tőkésíttessenek. (Reményi Antal alapító tag a ponthoz külön indítványt jelentett be.) c) hogy a közgyűlés minden évben ősz elején tartassék, d) hogy az elnök és titkár 6 évre választassanak. 7. Groisz Károly és Móricz István jelentése, 8) Tiszviselők választása: a) elnök, b) 4 alelnök, c) titkár, d) 4 jegyző, e) ellenőr, f) két jogtanácsos, kolozsvári és budapesti, g) számvizsgálók. 9. Alapszabály-módosító indítványok: a) XII. 17. §. 3-ik bekezdését módosítani indítványozza: 1. a hunyadmegyei, 2. a brassómegyei, 3. az alsófehérmegyei választmányok. b) az V. 5. §. b) és c) pontját bővíteni indítványozza a maros-tordamegyei választmány, c) XII. 17. §. 1-ső bekezdéséhez indítványt nyújt be Lázár Ádám alapító.

Az itt közölt tárgysorozat az értekezlet pontként tárgyalni kezdi. A program első pontjára vonatkozólag (kandidáló bizottság kiküldése) egyhangu megállapodás történt.

A jegyzőkönyv hitelesítésével dr. Haller Károly Gyarmathy Miklós és br. Jósika Samu bizatnak meg.

Következtek az igazgató választmány indítványai. Az első pontot, hogy tudniillik az igazgató választmányának adott indemnity a jövő évi közgyűlésig meghosszabbíttassék, tekintettel a pénzkezelési nehézségekre, melyek rendszeresített pénztárnok nem léteiben a választmányra hárulnak s ez által e pont elfogadására jóformán kényszer helyzetet teremtenek, egyhangulag elfogadta az értekezlet, a második pont fölött azonban, hogy a közpöntba befolyó mindennemű pénzek f. év végéig tőkésíttessenek, hosszú vita indult meg. A szonokok hévvel s azzal az igaz hazafias lelkesedéssel kapacitálták egymást a jóban és nemében, a mely a szent ügyszé méltó.

Az értekezlet esti fél 7 órakor ért véget.

Másnap, vasárnap volt a tulajdonképeni közgyűlés, melynek lefolyását rövidre foglalva, a következőkben adjuk:

A Redout nagy terme vasárnap délelőtt 10 órára nagyszámu intelligens közönséggel telt meg. A karzaton szép hölgykoszoru élénkítette a fellobogózt és Szent-István király arczképével feldíszített tágas termet, hová Kolozsvár és a vidék lelkes közönsége egyenlően tekintélyes számmal gyülekezett össze.

Az elnök, gr. Bethlen Gábor valamivel 10 óra után nyitotta meg az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület” első rendes közgyűlését. Vázolta azt a szükségét, melyet az egyesület betölt. Azok a hazafias czélok, melyeket az egyesület magának kitűzött, világosan bizonyítanak a mellett — a miben most már senki sem kételkedik — hogy az egyesületre szükség van. E czélok elérésére azonban a szellemi munka mellett, mindenekfelett anyagi segítség és erő kell; ennek összeterejtése első és főfeladat. A nemzet egy része adakozott, a másik rész azonban még hidegen hallgatja az egyesület felhívó szavát. Kéri a közgyűlést, hogy azon anyagi áldozatokat, melyeket eddig is meghozott tagjaiban, továbbra se vonja meg az egyesülettől. Azok pedig, a kik még eddig nem adakoztak, fel fognak kéretni az adakozásra. — Kiterjeszkedvén a választmány munkájára, meleg jegyzőkönyvi köszönetet kér szavazni H. Haller Károly és Sándor József titkárnak, mint a kik a közpöntban levén, eléggé nem dicsérhető buzgalommal tartották kezökben és vezették az egész egyesület ügyeit.

A közgyűlés általános élénk eljenzéssel szavazza meg a jegyzőkönyvi köszönetet.

A múlt évi jegyzőkönyv felolvasása után kiküldetik a kandidáló bizottság, hogy a jelölést ejtse meg.

Időközben üdvözlő iratok érkeztek: Budapestről a magyar tud. akadémiától és a Petőfi-társaságtól; Szatmárról Kovács Lajostól, az ig. tanács elnökétől és Tabódi Józseftől, a szegény-betegsegélyző egyesület elnökétől; Egerből a legelkesebb gyűjtő Kapácsi Dezsőtől, stb.

Az üdvözlő levelek és táviratok felolvasása után Sándor József titkár kezdette meg titkári jelentésének felolvasását, melyet a közgyűlés perczekig tartó tapsal és eljenzéssel fogadott. — A titkárnak egyhangu jegyzőkönyvi köszönetet szavaz gyönyörű jelentéseért a közgyűlés.

Most Horváth Gyula orszgy. képviselő olvassa fel a magyar nemzethez szóló azon felhívást, melyet a tegnapi előértekezlet fölszólítására a háromtagu bizottság megszerkesztett.

Következtek az igazgató választmány indítványai az 1886. decz. 31-ig való tőkésítés tárgyában.

Ezután a beérkezett módosítási indítványokat olvassa fel a titkár, s ezek közül megemlítjük a brassyómegeyi választmányét, mely szerint a titkárt 6 évre választandónak indítványozza. Elfogadtatik.

Móricz István felolvassa a számvizsgáló bizottság jelentését; mely után Kovács Ferencz apát-plébános gr. Bethlen Gábor elnöknek, dr. Haller Károly alelnöknek és Sándor József titkárnak egyhangu meleg köszönetet kér szavaztatni. Óriási eljenzéssel megszavaztatott.

Most Horváth Gyula orsz. képviselő adta elő a kandidátiót. A kandidáló-bizottság a tisztikart ajánlja a közgyűlésnek megválasztásra, miért a tisztikar nagy lelkesedéssel megválasztattnak enuntáltatott.

Több elintézni való tárgy nem lévén, elnök az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület,” első évi rendes közgyűlését viharos eljenzések között berekesztettnek nyilvánítja.

Délután 2 órakor kezdődött a lövöldében a bankett, mely kedélyes volt. A gyönyörű felkösöntök sora következő:

Gróf Bethlen Gábor, királyra s királynéra; dr. Haller Károly, Bethlen Gáborra; Horváth Gyula, alelnökökre; Helfy Ignácz, a kulturegyletre; Kovács Ödön Sándor József titkárra; Szász Gerő, írók s művészeket; Komócsy, Petőfi-társaság nevében üdvözli az együletet; Reményi Antal, üdvözli Kolozsvárt; Gerendy Miklós

gr. Bethlen Gáborért; dr. Szász Béla, gr. Kun Kocsárdra; Deák Lajos tanfel., Gáspár János tanfelügyelőt 40 éves szolgálata alkalmából; Gáspár felel s élteti a néptanítókat; Csató, alsófehérmegyei alispán, a jó ügyet; dr. Bodnár Zsigmond, a magyar írók s művészek társasága nevében; Bartha Miklós, Kossuth Lajost és Szász Domokos, a nemzetiségek közötti egyetértést.

Az első brassói magyar naptár.

Néhány nap múlva elhagyja a helyi sajtót egy magyar naptár. Az első magyar naptár Brassóban.

Naptárok megjelenése nem szokott irodalmi eseményt képezni. Nem is tulajdonítunk mi sem ilyen fontosságot neki. Hisz napjainkban gomba módra teremnek könyvek s pláne naptárak. Egész észrevétlen hozatnak a piacra. Észrevétlen is maradnak.

Ettől akarnók mi megóvni az első magyar brassói naptárt s ezért foglalkozunk vele már ma megjelenése előtt.

Brassóban, ezen elszigetelt magyarság életében nem lehet figyelmen kívül hagyni egy vállalatot, melynek — akárhogy is vegyük — van egy fontossága, az t. i., hogy ez is egyik jele, hogy ezen városnak és vidéknek van oly magyarsága, mely nem szorul külső segílyre, mely a maga emberségéből erősödött ennyire, emelkedett kulturában. Bármily csekély fontossága is legyen egy naptárnak az irodalomban, ez egyet az első brassói naptártól elvitatni nem lehet.

Egyik jele az itteni magyarság létezésének és erejének. Nem pozitív, hanem negatív bizonyosság. Mert ha itt nem élne oly magyarság, melyre bizton lehet számítani, e naptár kiadására sem vállalkoznék a fiatal kiadó, egy eddig csak kevéssé ismert egyén, Rozsondai János. A nevéhez nem fűződik irodalmi mult; a társadalomnak egy egyszerű, szorgalmas munkása, kiben meg van a buzgó törekvés és az eltagadhatatlan jóakarát.

A naptár munkatársai között mind ismeretes személyekkel fog találkozni az olvasó; ismeretesek mindnyájan lapunkból, melynek szorgalmas munkatársai, s legtalálóból lett volna számára: a „Brassó“ munkatársainak naptára címet választani.

Maga a naptár elütő a mi legtöbb naptárunktól. Amazok nagy részét gondatlan szerkesztés, selejtes irány s más ily tulajdonságok jellemzik, — mert kiadók nem tartják érdemesnek súlyt fektetni az olvasóra. S míg más naptárak tartalma plagiumok halmozásából áll — ez önálló s némi nagyobb becsü — tartalma a legválogatottabb és változatosabb, a melyben élvezetet találhat a művelni olvasó és a pór is. Tendenciája: csak jót nyújtani s kiküszöbölni a selejtest. S mi hiszszük, hogy tartalom tekintetében nem lesz panasza az olvasónak.

De különben álljon itt a »Brassói Magyar Képes Naptár« tartalma:

Naptári rész. — A kiadó előszava. — Levél a kiadóhoz. (Dr. Weisz Ignác.) — Az újévhez (Baráczy Sándor.) — Hogyan került Bethlen Gábor, Erdély fejedelme, 1614. február 18-án a hó hátára. (Koós Ferenc.) — Miske Laczi bújja, Timon Sándortól, (dr. Kábdebó Ferenc.) — Az ég gépezete. (Radányi Jó-

zsef.) — Két barát. (Baráczy Sándor.) — Dalok. (Timon Sándor.) — Brassó és vidéke magyarságának multjából a mohácsi vész előtti időben. (Molnár János.) — Utcza sarkán (dal). — Öt év múlva. (Mezey Emil.) — Székely Mózes. (Végh Mátyás.) — A nemzis. (Rozsondai János.) — Elizáról. (Mezey Emil.) — Egy szó Brassó város iparviszonyairól. (Szterényi József.) — Jelenet a szabadságharcból. (Baráczy Sándor.) — Brassó vidéke. (Fink Adolf.) — Dal. — Az ékszerok. (Szekrényessy Kálmán.) — Bevallani. (Timon Sándor.) — Egy végtárgyalás. (Mp.) — A koldus asszony. (Mezey.) — Pofon-ügy. (Muray Károly.) — Dal. — Verseny a gózzel! (P. H.) — Kérdezd a fát. (Timon.) A szép Iona karácsonya. (Rozsondai János.) — A mint bolyongok. (Emil.) — Gondolatok. (Dr. Kábdebó Ferenc.) — Képeinkhez. — Humor: A kalodába csukott kolera. Nyomorult kő! Szerelmi áldozat. Hogy jött létre az első agglagény egyet. (Columbus, P. H.) — Apróságok. — Hasznos tudnivalók, stb. stb. Országos vásárok. — Hirdetések.

A csinos kiállítású képek közül megemlítjük: Brassó város látkepe. — Bethlen Gábor, és Báthory Gábor erdélyi fejedelmek arcképei (Koós Ferenc czikkéhez.) — A brassói itanészház (Molnár János czikkéhez) és a nyugdíjintézet. — Szerelmi vallomás. — Hadjáraton. — A haldokló titka. — A párbaj. — Dráma az életből. — Vihar után. — A megcsalt szerelmes bosszúja. — Van még ezenkívül mintegy 12 kép az adomák illusztrációjával.

Kevés naptár fog ily válogatott tartalmat felmutatni. Nem mondjuk, hogy e naptárnak nem lesznek hiányai. — Lehetnek. Ámde a gyakorlat ezeket is kifogja küszöbölni.

Brassóba évenként igen sok és sokféle magyar naptár jő. Csak a Székely-egyleti naptárból több száz adatik el itt. Közönségünk sokat áldoz naptárakra. Ezen áldozatot hozzák meg ezentúl itthon, támogassák az első brassói naptárt, mely elég olcsó is lesz. A 200 lapra terjedő, csinos képekkel ellátott naptárnak ára 35 kr. lesz, a mi bizonyára elég csekély.

Brassóban a német polgárság két naptárt, a románok egyet tartanak fenn. Miért ne tarthatna fenn a magyarság is egyet?

Hiszszük, meg vagyunk győződve, hogy az a magyarság, mely nemzeti ügyeiért, hazafias czélokért annyi anyagi áldozatot hoz, akkor, midőn arról lesz szó: más városi, vagy brassói naptárt vásároljon e, a brassóit fogja választani.

Midőn tehát az új vállalatot üdvözljük, előre felhívjuk a t. közönség figyelmét a Brassói Magyar Képes Naptárra.

Helyi és vidéki hírek.

Kinevezés. Baráczy Albert, eddigi törösvári kir. vesztgintézeti plebános, — mint értesülünk — kineveztetett a nagyenyedi kir. feyház plebánosává, mely állomását már el is foglalta. Törösváron, — mint írják nekünk — sajnálják a kitünő lelkész eltávozását, mert rövid otléte óta mindenki szerelte és tisztelte őt.

Templomi ünnep. Buda várának a török járom alóli felszabadulása 200 éves fordulója alkalmából, miként az egész országban, ugy városunkban is csütör-

tökön szept. 2-án délelőtt 10 órakor a róm. kath. plébáriateplomban ünnepélyes hálaadó istenítisztelet fog tartani. Ez alkalommal Jaschik Gyula kar-igazgató által »Te deum« és Führer R. által kar-, orchester- és orgonára mise adatik elő; az offertorium ugyane szerzőtől. A solókat éneklék Schmidt Mariska kisaszonny és Muresianu Jakab ur.

Tanügyi értesítés. A brassói állami alsófoku ipariskolánál a tanulók felvétele szeptember 1-től 15-éig minden hétfőn, szerdán és pénteken este 6—8 óráig és vasárnap délelőtt 9—12 óráig történik az állami polgári finiskolánál levő ipariskolai irodában. Ugyanezen napokon tartatnak a felvételi vizsgálatok. A tanulók egész tanévré 2 frt tandíjt fizetnek, melynek legalább fele részét a beiratás alkalmával tartoznak befizetni. Szegénysorsu tanulók taneszközöket használatra az intézettől díjmentesen kapnak. Az igazgató ság.

Brassóiak Kolozsvárt. A brassói kereskedelmi és iparegylet tagjai Königes J. alelnök és Szterényi J. titkár vdzetése mellett mintegy 20-an érkeztek vasárnap reggel Kolozsvárra. Az indóháznál a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöksége nevében Binder Lajos ipari felügyelő fogadta a kedves vendégeket, kiket azután a kamara elszállásolt. — Délelőtt Binder Lajos kalauzolása mellett megtekintették az iparkiallítást. A vendégek pár napig fognak időzni s az ottani iparviszonyokat tanulmányozni.

A kolozsvári iparkiallítás különösen a vidékiek által igen látogatott s a kiállított iparczikkek kielégítő keresletnek örvendenek. A kiállítás fénye most az erdélyi háziipar-egylet által rendezett sorsjátékra vásárolt tárgyak groupirozott gazdag gyűjteménye, melyben az iparczikkek színe-java van együtt s pompás képet ad. A kiállítás általános képe ma sokkal gazdagabb, mint az előző napokban. A termék zsufolva vannak tárgyakkal s néző közönséggel s örvendetes érdeklődés mutatkozik a kiállítás iránt a társadalom minden rétegében.

Csik-Gyimesről írja levelezőnk: A Romániából kiküldött határrendező-bizottság alig egy pár hete, hogy innen távozott s f. hó 26-án ismét Rakonicza colonel (ezredes), Popovics főhadnagy, Pánó hadnagy és egy újabb zseni-örmester a csik-gyimesi határszélre érkeztek, hol romániai Palonkai oláh pap több fegyveres altiszt és közkatona kíséretében 27 én a romániai 1-ső számú őrházhoz (a Sipoczel tetőre) mentek, honnan aznap estére visszatértek, 28-án reggel pedig a határszéleken Háromszék felé indultak.

Színészet. Dancz Lajos színigazgató társulata e hó 28-án Nagy-Szebenbe érkezett s a városi zenekarral próbát tartva, 29-en közepes számú közönség jelenlétében a »Koldusdiák« közkedveltségű nagy ope-rettet elő is adták és pedig daczára az utazási fáradalomnak, várakozáson felüli szabatossgal és meglepő jó sikerrel.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Szterényi József.

HIRDETMÉNYEK.

Fegyverkereskedés.

„Hubertus“, azelőtt Staehle A. cs. kir. udvari fegyverkészítő Bécsben, II. Praterstrasse 60.

szállítja a legjobb és legolcsóbb vadászfegyvereket kezeség mellett. — Lefauchaux s Lancaster duplafegyverek 25 frttól kezdve; puszpánpuska 40 frttól kezdve. — Töltények és vadászeszközök igen olcsón. Árjegyzék ingyen. (374) 3—12

A tömösi petroleumgyárban 150—200 méteröl

fenyőfa

szükségeltetik. — Felvilágosítás **Porr & Leitinger** gyári czégnél (széles-utcza) adatik Brassóban. (381) 1—3

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

(149b)

Kovásznai és Keresztesy

NŐI DIVAT- és KÉSZ ÖLTÖNY-RAKTÁRA

Brassó, főtér

ajánlják a legnagyobb választékkal és legdivatosabb női ruhaszövetekkel ujonan ellátott raktárukat, u. m. lyoni selyem, faillek, merwelieuxok, bársonyok, gyapju, beige, crepp, loden és cachmirok minden divatos színben és feketében. Női és férfi öltöny-kelmék (posztók), mosó creton satin és toillek a legszebb mintákban. Benedict Schroll-féle chiffon, shirting és vásznak minden szélességben. Női és gyermek szalmakalapok és hozzátartozó diszek, u. m. csipke, virág, toll és szalagok; eső- és napernyők, írha, selyem, czérnakésztyűk minden ruha színben; továbbá legújabb mintájú csipke- és jutté-függönyök terítők, sofa, futó- és falszőnyegek igen előnyös árak mellett.

Megrendeléseket elfogadnak menyasszonyi és séta-háziruhák, eső- és porköpeny, felsők, mantillok készítésére pontos kiszolgalat és jutányos árak mellett.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Iskola Alapítvány Kolozsvár Központi Igazgatósága Könyvtár Fundátia pentu Scoala BCU Cluj Napoca

Brassó. ALEXI könyvnyomdája.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a n. é. közönséget, hogy augusztus 28-án üzlettemmel átköltözöm a

Lenszer, 21. számú házba
(volt Kindler-féle helyiség)

Ezen nagyobb helyiségben azon kellemes helyzetben vagyok, ugy az eddigi czikkeket nagyobb választékban, mint minden más, Kindler ur által eddig tartott vásznakkal és asztali készletekkel szolgálhatni.

Midőn köszönetem fejezném ki az eddig élvezett bizalomért, kérem a nagyérdemű közönség további szives jóindulatát az új helyiségben.

Kiváló tisztelettel

Meschendorfer A.

(378) 2--2

Szizgyártó üzlet.

A néhai Szele István szizgyártó mestertől hátra maradt áruk nagyon jutányos áron készpénz fizetés mellett eladatnak. Készletben vannak: legjobb minőségű **uj hámok, prits, nyereg**, francia és más fajta **gyeplők**, lovagló kantár, többféle **lekötők, ostorok, korbácsok**, többféle **kutya-nyakravalók, nyaktáskák, iskola-táskák** és többféle **apróságok**, melyek egyenként, vagy együttesen eladatnak.

Bolthelyiség: Nagy-utcza 497. szám.

(380) 1—3